

กลุ่มงานห้องสมุด
เลขที่รับ 271
วันที่ 11.8. พ.ศ. 2560
19.18

ส่วนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
รับที่ 1915
วันที่ 17/5/60
เวลา 16.59

สำนักบริหารงานกลาง
เลขที่รับ 10489
วันที่ 16 พ.ค. 2560
เวลา 14.56 น.

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช สำนักแผนงานและสารสนเทศ โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๔๔๓๑, ๑๗๒๒
ที่ ทส ๐๙๐๕.๒๐๕/ ๑ 0 0 ๗ ๒ วันที่ ๑ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางในการจัดทำร่างกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา ๒๖ และ
มาตรา ๘๑ ประกอบกับมาตรา ๒๖๓)

- เรียน รองอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทุกท่าน
- ผู้ตรวจราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทุกท่าน
- ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก
- ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ - ๑๖
- ผู้อำนวยการกองทุกกอง
- ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการพิเศษผู้พิทักษ์อุทยานแห่งชาติและสัตว์ป่า
- ผู้อำนวยการสำนักงานผู้ตรวจราชการกรม
- ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารโครงการปลูกป่าและฟื้นฟูป่าต้นน้ำ
- ผู้อำนวยการสำนักงานมรดกโลกทางธรรมชาติ
- หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน
- หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
- หัวหน้าศูนย์บริการประชาชน กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ
เลขที่รับ 109
วันที่ ๑๕ พ.ค. ๒๕๖๐
เวลา 10:๑๐ น.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๐๒๒๐.๒/ว ๑๕๗๓ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐
เรื่อง แนวทางในการจัดทำร่างกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา ๒๖ และ
มาตรา ๘๑ ประกอบกับมาตรา ๒๖๓) มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

(นายสมหมาย กิตยากุล)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

☐ ทราบ	☐ ลงนิต	☐ ผชช.	☐ ทราบ /เรียน	☐ กลุ่มสื่อสารอง
☐ ทุกส่วน/ศูนย์ เพื่อทราบ			☒ ทุกกลุ่ม/ฝ่าย เพื่อทราบและถือปฏิบัติ	☐ กลุ่มผลิตสื่อ
☒ ทุกส่วน/ศูนย์ เพื่อทราบและถือปฏิบัติ			☐ ทุกกลุ่ม/ฝ่าย ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง	☐ กลุ่มเผยแพร่องค์กร
☐ ทุกส่วน/ศูนย์ พิจารณา/ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง			☐ ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ	☐ กลุ่มงานห้องสมุด
☐ มอบ.....			☐ ฝ่ายบริหารทั่วไป	

นางนันทรัตน์ ทังจันทร์

(นายอนุรุธ สุทธิวารินทร์กุล)
ผู้อำนวยการส่วนการเจ้าหน้าที่ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง
๑๖ พ.ค. ๒๕๖๐

(นางสุพัตรา เวสสุรินทร์เทพ)
นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการพิเศษ
ผู้อำนวยการส่วนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่

๑๙ พ.ค. ๒๕๖๐
(นางนันทรัตน์ ทังจันทร์)
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มงานห้องสมุด

๒๓/๕/๖๖

๒๓๑๕

ด่วนที่สุด

ใบเสนองาน
ส่วนประสานการเมือง.

เลขรับ ๒๑๔๖
๑๘ เม.ย. ๒๕๖๐

สำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง แนวทางในการจัดทำร่างกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๘๑ ประกอบกับมาตรา ๒๖๓)

ที่	เรียน	จาก	วันที่
๑.	ทน. ฝ่ายประสานงานรัฐสภา	ภานุพงษ์ เกาศรี	๑๘ เมษายน ๒๕๖๐
๒.	ผอ. ส่วนประสานการเมือง	ทน. ฝ่ายประสานงานรัฐสภา	๑๘ เมษายน ๒๕๖๐
๓.	หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี	ผอ. ส่วนประสานการเมือง	๑๘ เมษายน ๒๕๖๐
๔.	เลขานุการ รมว.ทส.	หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี	

สำนักบริหารงานกลาง
เลขรับ ๒๖๔๓๓
วันที่ ๑๘ เม.ย. ๒๕๖๐

ข้อเท็จจริง

๑. สคก. เสนอความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง การกำหนดแนวทางในการตรวจและจัดการร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่องเสร็จที่ ๔๗๙/๒๕๖๐) ไปเพื่อ ครม. พิจารณา

๒. สคก. แจ้งว่า ครม. มีมติ เมื่อวันที่ ๑๑ เม.ย. ๒๕๖๐ เห็นชอบแนวทางการตรวจและจัดการร่างกฎหมายดังกล่าว และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

ข้อเสนอ

เพื่อกรุณาสั่งการให้ ปกท.ทส. ดำเนินการต่อไป

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
เลขรับ ๒๗๓๗
วันที่ ๒๘ เม.ย. ๒๕๖๐
เวลา ๑๕.๐๑ น.

เพียง รอง ออต.
(นายสมหมาย กิตยาคุณ)
เลขที่ ๒๕๔๒
วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๖๐
เวลา ๑๓.๕๙ น.

(นายจักรชัย ชุ่มจิตต์)
หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๑.๒๕๖๐

สำนักงาน...
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เลขรับ ๑๑๓๖๓
วันที่ ๒๑ เม.ย. ๒๕๖๐
เวลา ๑๑.๒๐ น.

๒๑๗๒
ที่ ทส ๐๑๐๐/..... ๒๐ เม.ย. ๒๕๖๐

ปกท.ทส. ดำเนินการ

.....
(อ.อรอนพ ศิริศักดิ์)
เลขานุการ รมว.ทส.
๑๕ เม.ย. ๒๕๖๐

.....
(สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)
รมว.ทส.
..... ๒๕๖๐

๑๕๖๗

เลขที่ 109
วันที่ 3 พ.ค. 60
เวลา 06.15

สถานนโยบายและแผน
รับที่ 1286
วันที่ 2 พ.ค. 60
เวลา 19.04

ที่ ทส ๐๒๖๐.๒/ว. ๑๕๗๓ ๒๗ เม.ย. ๒๕๖๐

เรียน เลขาธิการ สผ./อธิบดี ทุกท่าน ผอ.รัฐวิสาหกิจ/องค์กรมหาชน ทุกท่าน ผอ. สำนัก/ศูนย์/กลุ่ม สป.ทส. ทุกท่าน

- เพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ
- เพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ
- เพื่อโปรดทราบ
- .....

(นายพงศ์ณัฐ ปองทอง)

รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒๗ เม.ย. ๒๕๖๐

เรียน ออส. (สผ.)
เพื่อโปรดทราบและพิจารณา

Signature
28 เม.ย. 60

(นายศิวจักร ชื่นสังข์)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง

623 เวลา 15.08
วันที่ 25 เม.ย 60

Signature

(นายอำนาจ ทองเบ็ญญ์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
ทำหน้าที่ ผอ.สปศร.ทส.

ดร. กิตติคุณ

Signature / พค.๖๐

(นายสมหมาย กิตติคุณ)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำนักแผนงานและสารสนเทศ

รับที่ 4249
วันที่ 2 พ.ค. 60
เวลา 10.50 น.

เรียน ผอ.ส่วนนโยบายและแผน
โปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

Signature

(นายทรงเกียรติ ตาดะยานนท์)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสำนักแผนงานและสารสนเทศ

Signature
- อ. น. ก. <

Signature
2 พค. 60
(นายศีกษิต พันธุ์ทอง)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและแผน

๓๓๖๒๓๙
1
- อ. น. ก.
Signature
4 พ.ค. 60

(นายวิเชียร ไสยอ่อน)

หัวหน้าฝ่ายประมวลและพัฒนาระบบข้อมูล

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๗๑

ห้อง รองปลท.ทส(อ)
เลขรับ ๑๑๒๘
วันที่ ๒๖ เม.ย. ๒๕๖๐
เวลา ๐๙.๔๐ น.

สำนักงานรัฐมนตรี ทส. รับที่ ๒๑๔๖ วันที่ ๑๘ เม.ย. ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๒๐ น.
--

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง แนวทางในการจัดทำร่างกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๘๑ ประกอบกับมาตรา ๒๖๓)

สปร.ทส. รับที่ 11A3 เวลา 15.11

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วันที่ 21 เม.ย. 2560

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดแนวทางการตรวจและการจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่องเสร็จที่ ๔๗๙/๒๕๖๐)

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง การกำหนดแนวทางการตรวจและการจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เรื่องเสร็จที่ ๔๗๙/๒๕๖๐) ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ ลงมติเห็นชอบแนวทางการตรวจและการจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนยืนยันมาและขอได้โปรดถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัชโรจน์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (อาคารเกษม)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (ธอ_312/น/อินันต)

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การกำหนดแนวทางการตรวจและการจัดทำร่างกฎหมาย
ให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

โดยที่มาตรา ๒๖^๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย และกฎหมายดังกล่าวต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ดังนั้น เพื่อให้แบบการร่างกฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๑^๒ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการประชุมกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ แต่งตั้งให้ประธานกรรมการกฤษฎีกา ๑๔ คณะ เป็นกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ)^๓ เพื่อประชุมปรึกษาหารือกำหนดแนวทางการตรวจและจัดทำร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ส่งพร้อมหนังสือ คำว่าที่สุด ที่ นร ๐๔๐๘/๑๒๕ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๖ การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

ข้อ ๑๑ ในกรณีจำเป็นที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือต้องปฏิบัติราชการโดยรับด่วน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการกฤษฎีกาจากคณะต่าง ๆ ประกอบเป็นกรรมการกฤษฎีกาคณะพิเศษเป็นการชั่วคราวเพื่อประชุมปรึกษาหารือกันเฉพาะเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้

ในการประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการกฤษฎีกาเลือกกรรมการกฤษฎีกาคณะพิเศษคนหนึ่งซึ่งมาประชุมเป็นประธานในที่ประชุม และให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ๖๘/๒๕๖๐ เรื่อง การแต่งตั้งกรรมการกฤษฎีกา คณะพิเศษ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ประกอบด้วย นายเกษม สุวรรณกุล นายไกรวิทย์ โปษยานนท์ นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ นายปลั่ง มีจุล นายพนัส สิมะเสถียร นายไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล นายมีชัย ฤชุพันธุ์ นายวัฒนา รตนวิจิตร นายวิษณุ เครืองาม นายสรเสริญ ไกรจิตติ นายสวัสดิ์ โชติพานิช นายโสภณ รัตนกร นายอมร จันทรสุมบุรณ์ และนายอรุณ ภาณุพงศ์ โดยที่ประชุมมีมติให้นายมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธานกรรมการกฤษฎีกา คณะพิเศษ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาโดยเทียบเคียงกับแนวทางการร่างกฎหมาย ที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้สอดคล้องกับมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว เห็นว่า แม้มาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะมีบทบัญญัติที่แตกต่างจากมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ก็ตาม แต่ยังคงมีหลักการและสาระสำคัญทำนองเดียวกัน เมื่อการร่างกฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้เคยระบุบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลนั้นไว้ในคำปรารภ การร่างกฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงสมควรระบุบทบัญญัติที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ในคำปรารภเช่นเดียวกับ นอกจากนี้ เมื่อมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดให้การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) จึงได้กำหนดแนวทางการเขียนคำปรารภเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยไว้ในคำปรารภ โดยกำหนดเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง คงหลักการเกี่ยวกับการอ้างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในเรื่องนั้น ทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติที่ตราขึ้นในช่วงที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ใช้บังคับ กล่าวคือ กำหนดไว้เป็นวรรคสองของคำปรารภ

ส่วนที่สอง เพิ่มความขึ้นเป็นเป็นวรรคสามของคำปรารภ เพื่อระบุถึงเหตุผลความจำเป็นในการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ไม่ว่าจะเป็นการตรากฎหมายที่เป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือเป็นกรณีรัฐธรรมนูญมีได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ก็ตาม รวมทั้งระบุด้วยว่ากฎหมายที่ตราขึ้นดังกล่าว ต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล ตลอดจนกฎหมายที่ตราขึ้นนั้นมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตราภาษะนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมีได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตราภาษะนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม

สำหรับแนวทางในการเขียนคำปรารภเพื่อให้เป็นไปตามการพิจารณาทั้งสองส่วนข้างต้น สมควร
ใช้รูปแบบ ดังนี้

โดยที่เป็นการสมควร .....
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา .. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้
กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
..... (อธิบายเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ และกฎหมายฉบับนี้ไม่ขัดต่อ
หลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่
บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ) .....

อนึ่ง หลักการเดียวกันข้างต้นนี้จะได้นำไปใช้กับการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและ
การตราพระราชกำหนดด้วย

กรณีกฎหมายลำดับรอง

คณะกรรมการกฤษฎีกา คณะพิเศษ เห็นว่า เนื่องด้วยมาตรา ๒๖ มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับ
การระบุงการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการตรากฎหมายแม่บทไว้ในกฎหมายลำดับรอง เช่นเดียวกับมาตรา ๒๙
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกอบกับเมื่อกฎหมายแม่บทมีการระบุเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามที่ได้
กล่าวมาข้างต้นตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องระบุงการจำกัด
สิทธิและเสรีภาพในกฎหมายแม่บทไว้ในการตรากฎหมายลำดับรองอีก โดยระบุเพียงบทอาศัยอำนาจของกฎหมาย
แม่บทในการออกกฎหมายลำดับรองเพียงเท่านั้น

(นายตัสทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๖๐

๖ วรคนี้เขียนบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่กำหนดเป็นเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่ปรากฏในเนื้อหา
ของพระราชบัญญัติ (ตามแนวทางที่เคยดำเนินการไว้ ในการร่างกฎหมายตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และ พ.ศ. ๒๕๕๐)

๗ เพิ่มความเป็นวรรคสามเพื่ออธิบายถึงเหตุผลความจำเป็นในการตรากฎหมายฉบับนั้น ๆ รวมทั้งอธิบาย
ลักษณะของกฎหมายที่ตราขึ้นว่า เป็นไปตามหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระ หรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินกว่าเหตุ
ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่
บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐

ร่าง
พระราชบัญญัติ

พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควร.....

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา .. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย^๑

..... (อธิบายเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ และกฎหมายฉบับนี้ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ).....^๒

^๑วรรคนี้ระบุบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่ปรากฏในเนื้อหาของพระราชบัญญัติ (ตามแนวทางที่เคยดำเนินการไว้ในกร่างกฎหมายตามรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐)

^๒เพิ่มความจำเป็นวรรคสามเพื่ออธิบายถึงเหตุผลความจำเป็นในการตรากฎหมายฉบับนั้น ๆ รวมทั้ง อธิบายลักษณะของกฎหมายที่ตราขึ้นว่าเป็นไปตามหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจงซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐